

Echipa României s-a clasat pe locul 2 (din 50 de țări) la Olimpiada internațională de matematică. Două fiote Diprophos au fost trimise de Ministerul Sănătății unui bolnav petent. Licențiații își pregăteau plecarea în „câmpul muncii”.

Olimpici la matematică

La cea de-a 30-a ediție a Olimpiadei internaționale de matematică care a avut loc în RF Germania,

echipa României s-a clasat pe locul 2 între 50 de țări. Liceenii s-au întors în țară cu două premii I și patru premii II. Andrei Moroianu și Theodor Bănică de la Liceul de Matematică-Fizică nr. 1 din București au fost distinși cu premiul I. Pe locul doi s-au clasat bucureștenii Alexandru Dan Ionescu, Andrei Banu Rădulescu și Florian Belgan și băimăreanul Adrian Barbu.

(Continuare în pag. a II-a)

EXPEDITIILE 3 „CUTEZĂTORII”

Vară, vacanță, tabere, expediții, drumeții, activități pionierești, „Cutezătorii”, „Busola de Aur”, „Caseta de cristal”, „Termosul de Argint”, „Egreta de fildes”, cravata roșie cu tricolor, copiii și copilăria. Între privirea curioasă și senină de acum și lumea copiilor de-atunci se interpune un sistem complicat de oglinzi și lentile. Imagini răsturnate, suprapuse, într-un mozaic colorat în tonuri variind de la roz la gri cenușiu. Probabil că un viitor cutezător care se va căzni să refacă universul copilăriei din „Epoca de Aur” va avea de trecut tot atâtea probe ca și cei interesați de lumea adulților. Documentul de arhivă poartă inevitabilă pecetea a oficialului și a propagandei. Presa pentru copii - revistele Șoimii patriei, Luminița, Cutezătorii - aduc bine cu Scînteia ori Convingeri comuniste. Majoritatea celor chemați după '89 să rememoreze în scris copilăria trăită înainte de Revoluție a resemnificat fragmentele de amintire în așa fel încât „să dea bine” în ochii cititorilor de astăzi.

În cazul adulților, terminologia epocii denumea perioada de odihnă „concediu”. În timp ce elevii de toate vârstele erau stăpâni de necontestat ai „vacanței”. Din clasa a II-a, tot școlarul devenea pionier. Teoretic, conform documentelor și ideologiei, de soarta „tinerelor vlăstare” se ocupa organizația pionierilor din fiecare școală. Nu doar în timpul anului școlar, ci și în vacanțe, sau în genericul timp liber. Bunăoară, „Organizația pionierilor se ocupă împreună cu școala și cu alți factori educaționali (...), de organizarea plăcută și folositoare a timpului liber, stimulează curiozitatea și setea de cunoaștere, înclină la spor cântec, joc și drumeție”, spunea Statutul Organizației Pionierilor din Republica Socialistă România, adoptat la a IV-a Conferință Națională. Sau conducerea organizației de pionieri „asigură, în colaborarea cu organele de învățământ, UTC și alți factori, organizarea și desfășurarea în bune condiții a activităților din perioada vacanțelor școlare”. În practică, trei luni cât dura vacanța mare, organizația de pionieri n-avea cum să controleze și să „îndrume” pas cu pas „activitățile”. Organizația de pionieri se punea în mișcare cu ocazia „activităților” de grup: excursii și tabere școlare. O altă activitate unde-și putea proba cât de cât rolul erau expedițiile „Cutezătorii”.

Tabere la munte și la mare, noutăți și tragedii

Dintre taberele obișnuite, accesibile oricărui elev, memoria a reținut-o mai cu seamă pe cea de la Năvodari, figurând ca „tabără internațională”. Ocazie unică pentru mulți dintre școlarii din România să vadă pe viu ce până atunci zăriseră



Echipajul expediției Montana IV: Munteanu Dan - clasa a VIII-a, căpitan; Meșinschi Vicu - clasa a VIII-a, secund; Roșu Simona, clasa a IX-a, cronicar; Clobanul Ionuț - clasa a VIII-a, geograf; Miron Daniel, clasa a VIII-a, fotograf; Herțanu Bogdan, clasa a VI-a, meteorolog; Amăricăi Iulian, clasa a VIII-a, gospodar; Nichita Lucian, clasa a VI-a, biolog; Agache Nicușor, clasa a VIII-a, geolog; Nicolau Ștefan, clasa a VI-a, fotolistic; Bolohan Cristina, clasa a VIII-a, sanitar; Bolohan Laura, clasa a VII-a, istoric; Roșu Cătălina, clasa a VI-a, etnograf; Doroftei Ovidiu, clasa a VI-a, geolog; Chelaru Adriana, clasa a VI-a, bucătar FOTO: Palatul Național al Copiilor

doar în poze: copii cu pielea neagră și păr creț sau mai galbeni, cu ochi oblici și migdalați, îmbrăcați în costume tradiționale din țările de origine.

Tabăra nu era lucru ușor pentru cadrele didactice care-însoteau pe copii. Cazul Mioarei Mihalăscu, profesoară la școala din comuna Joița, județul Giurgiu, ajunseser în atenția Comitetului Central al PCR. În vacanța de primăvară însoțise un grup de elevi în tabăra din stațiunea Brădet, județul Argeș.

În urma unei nefericite întâmplări, un copil a murit și alți cinci au suferit accidente grave. Printre aceștia din urmă s-a numărat și nepoata profesoarei, elevă la o școală din București.

La mare, riscul de accidente nu era mai mic, era doar diferit. Ca să-l preîntâmpine, programul fiecărei zile era strict împărțit pe ore și activități.

(Continuare în pag. a III-a)

DE-ALE GAZETĂRIEI

București și Kiev, în disputa pentru titlul de „buricul Europei”

Venim cu o documentare bună privind numeroasele locuri demne de filmat. Când am discutat planul cu redactorul-șef de la televiziunea gazdă, acesta s-a uitat cam cruciș la noi. Și, pe un ton prietenos, ne-a spus că ar fi mai bine să ne bucurăm în tihnă de frumusețile turistice ale orașului, fără să ne obosim prea mult cu filmările. Presumptiva noastră „hârnice” ni nedumerise, căci, cum aveam să aflăm nu prea târziu, obiceiul pământului era un ritm mai odihnitor, mult mai odihnitor, că doar nu dădeau turcii... Socialismul biruitor, grefat cum nu se poate mai potrivit pe spiritul slav, își pusese amprenta de neconfundat pe dorul de muncă. Vorbesc despre spiritul slav, pentru că aceeași „filosofie” aveam s-o întâlnesc și peste doi ani, când am vizitat Bulgaria. Amănuntele, ceva mai încolo. Nu că pe mioritici i-ar fi dat hârnicia afară din casă, dar, parcă, parcă, nu-i ajunsesem

încă din urmă pe cei pe care-i cunosusem în calitate de gazde. Dar, mă rog, sovieticii aveau un avans considerabil în experimentarea binefacierilor socialismului, așa că nu era de mirare stadiul la care ajunseseră. Rude de sânge, bulgarii le-au îmbrățișat, cu mult entuziasm și cu o eficiență pe măsură, concepțiile. În această direcție, atât ucraienii, cât și bulgarii ne-o luaseră înăinte. Mult înăinte... În cele din urmă, intențiile noastre de filmare au primit, în totalitate, binecuvântarea părții ucrainene și ne-am pus pe treabă. De această dată, mă axasem pe obiective turistice, ceea ce oferea încă din start premisele unui reportaj reușit. Gândul s-a și materializat, pentru că am avut la dispoziție mai mult de o săptămână de filmare.

La viză au „picat” doar câteva secvențe. „Bostănăria” vizei politice era bine păzită, de teama ca nu care cumva vreunul din-

tre șefii noștri partinici să „interpreteze” cele câteva fraze eliminate drept neconforme cu poziția scumpului pecere vizavi de ursul sovietic. Și cum „ce se taie nu se-njură”, reportajul a fost castrat pe un motiv mai mult decât penibil. Iată despre ce era vorba. Într-o pălăvrăgală pe diferite teme benigne cu Sașa, nu știu cum a venit vorba despre geografia locurilor, moment în care acesta, mândru, susținea că orașul capitală al Ucrainei era nici mai mult, nici mai puțin decât buricul Europei. Chestia asta m-a prins complet descoperit. Obișnuit cu ideea că România este o țară amplasată în sud-estul continentului, așa cum se spunea tot timpul în țară, fapt pe care îl înghițisem pe nemestecate, am fost puțin șocat.

(Continuare în pag. a IV-a)

UN FILM CA-N VIAȚĂ

„Rochia albă de dantelă”, un film care a avut premiera în 1989, uimea spectatorii români, toți punându-și aceeași întrebare: „Cum a reușit să treacă de cenzura vremii?”

Un film extraordinar, care ar fi fost nominalizat la Oscar, dacă nu ar fi avut neșansa realizării lui pe pământ românesc. Regizorul Dan Pița a avut curajul de a impune alte concepții decât cele permise.

După un scenariu de D.R. Popescu, drama prezintă povestea a trei bărbați care-și dispută dragostea aceleiași femei. Un medic, un fotbalist și un sculptor încearcă să câștige iubirea unei stiliste, care suferă de o maladie incurabilă. Povestea de dragoste este nu la început, cum ai crede, ci în fața probei sentimentului, a profunzimii lui. Diana Gheorghian a interpretat rolul până la pragul în care sinceritatea a făcut-o să se confunde cu el.

Dan Pița a ridicat la puterea artei și a semnificației chiar și „aluzii întâmplătoare”. A realizat un film matur, o cumpănă a iubirii și a morții, a realului și imaginabilului. Dovezi ale talentu-

lui sub fațetele lui diferite sunt scenariul lui Dumitru Radu Popescu, regia lui Dan Pița, interpretarea Dianei Gheorghian, Claudiu Bleonț, Andrei Finți, Manuela Hărăbor, Alexandru Repan, Andrei Egl și Iuliana Stoienescu...

În „Rochia albă de dantelă”, Claudiu Bleonț a creat un personaj altfel decât făcuse până atunci... Unul al lucidității aspre, al unei durități a meseriei. Actorul s-a convins pe sine și ne-a convins pe noi cu acest rol, pentru care ar fi meritat un Oscar.

„Premiera acestui film a avut loc în 1989”, spune Claudiu Bleonț. „În minte că în noiembrie 1989 terminam filmările la o peliculă care nu a apucat să mai iasă. Se numea «Autor anonim». Domnul Pița a avut o idee senzațională, să-l reia după 20 de ani, să mai facă ceva, să arate ce s-a întâmplat cu distribuția, cu personajele. Era un scenariu al Evei Sârbu. «Rochia albă de dantelă» avea frumos scenariul lui D. R. Popescu...

(Continuare în pag. a III-a)

CALENDAR

25 iulie (Marți)
Soarele a răsărit la 5:55, a apus la 20:49
Luna a răsărit la 23:58, a apus la 13:58
Sărbătoare creștină: Adormirea Sfintei Ana; Cuvioasa Olimpiada și Eupraxia

S-a întâmplat la 25 iulie 1989

● Centrul pentru controlul proliferării SIDA din SUA a anunțat că a înregistrat în memoria computerului datele celui de-al 100.000-lea american bolnav de SIDA. În afară de cazurile înregistrate oficial, după părerea specialiștilor acestei organizații guvernamentale, în SUA exista între 1 și 1,5 milioane de purtători ai virusului, la care boala încă nu s-a manifestat. Prognosticele pentru perioada următoare nu erau liniștitoare, declarau reprezentanții centrului. În opinia lor, în 1992, numărul bolnavilor urma să se ridice la 365.000, iar numărul victimelor necruțătoarei maladii avea să fie de aproximativ 263.000.

Ramona VINTILĂ

JURNALE PERSONALE

25 IULIE

În Astra (nr. 7, 1989), un interviu cu Radu G. Teșosu, semnătura lui Valeriu Bărgău. Un critic inteligent, echilibrat, cu convingeri care îl situează în fluxul viu al criticilor adevărați. Se vrea și este un continuator al marii tradiții critice autohtone și universale, totuși un spirit modern și independent, lipsit de complexe vizavi de disciplina pe care o cultivă. Recunoaște, la un moment dat, că e leneș (superior), ceea ce nu oricine e dispus să mărturisească. („Un alt model al meu este Oblomov. E un mare delicat și lenevesti, adică să contemple, ceea ce nu-i deloc simplu, pentru că lenea, așa cum o înțeleg eu, presupune un mare exercițiu spiritual, un consum de energie psihică de care acțiunea e strădina. Lenea nu e un lux, e o voluptate chinuitoare, un fel de ritual complicat.”)

Victor Felea, Jurnalul unui poet leneș, Ianuarie 1955-martie 1993, Ediție îngrijită de Lidia Felea, București, Editura Albatros, 2000, p. 731

Zile lungi de vară, din zori până-n seară. M-aș duce la Grivița, să-i mai văd pe tata și pe cunoscuți. Numai mama nu mai este. Poate vin

că a ținut să facă nave de 170.000 tdw, și le-a făcut.

„Vizitele pe care le făcea tovarășul Ceaușescu pe Șantierul Naval Constanța erau bine primite, dar și foarte bine pregătite”, își amintește inginerul Eugen Tiron, pe-atunci șef al Secției I Reparații Nave din cadrul Fabricii de Reparații a SNC, în vârstă de 39 de ani. „El oricum își petrecea în fiecare vară câteva zile pe litoral, la Neptun, așa că pregătirile erau la nivelul județului și începeau cu cel puțin două săptămâni înainte. De pe câmpurile de pe traseul elicopterului se strângeau baloturile de paie rezultate de la seceriș, iar câmpurile cu porumb sau floarea-soarelui erau udare prin irigații, permanente. În întreprinderi se insistă pe curățenie generală, se văruiau gardurile, se trăgeau linii de demarcație a traseelor de transport. În dimineața zilei vizitei, se stropia cu apă de la mașinile cisternă traseului ce urma a fi parcurs. În SNC se organiza o expoziție cu postere ce prezentau realizările economice și de perspectivă ale șantierului și ale industriei navale, unde erau expuse modele, machete sau postere ale realizărilor proprii din domeniul creației tehnice (invenții și inovații ale inginerilor din SNC). Aici, directorul Centralei Navale (prof. dr. ing. Catrinescu Gheorghe) sau directorul SNC ing. Gheorghe Dimoiu, făceau prezentări șefului statului, care era însoțit de miniștrii din Industria Construcțiilor de Mașini. Ceaușescu insistă și zăbovea mult în fața panourilor, manifestând nu numai interes, dar pe loc se trasau sarcini sau se luau hotărâri care, din fericire, se și realizau. Iată

conșilierii puternici în domeniul naval, dar era și el foarte bine pregătit, cunoștea toate firmele de subansamble, toate companiile furnizoare de componente, știa prețurile, producătorii, tot ce ținea de acest sector la nivel de economie națională și mondială. Nu degeaba ajunseser România a treia țară din lume în domeniul naval și al flotei, cu Registrul Naval Român (astăzi nu mai este), cu Institutul de proiectări navale (astăzi redus la un atelier, cu Centrală Navală (holdingul întreprinderilor socialiste - la noi a dispărut) și șantiere navale la Dunăre și Marea Neagră, SNC fiind chiar unul dintre cele mai mari din sud-estul Europei, iar cel din Mangalia îl urma. Mai mult, SNC era una dintre întreprinderile care promovau cercetarea științifică, inventivitatea. Erau acolo o multime de invenții și inovații care ar putea fi considerate acum elemente de arheologie industrială.

În perioada comunistă, legăturile cu realizările științifice și tehnice din lumea așa-zis liberă, democrată, a țărilor capitaliste erau foarte puține în ultimii ani ai epocii. Așa că noi, inginerii, trebuia să ne creăm propriile școli, dispozitive, utilaje și chiar agregate din instalațiile navale. Importurile erau reduse, iar de transfer tehnologic nici nu putea fi vorba, sau se realiza cu mari eforturi.

(Continuare în pag. a II-a)

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Misiunea „Covorul persan”

Ioana are 50 de ani, este cadru didactic și locuiește în județul Giurgiu. „M-am uitat pe geam și am văzut că plouă. Torențial. Soțul meu mi-a spus că mai bine am amana drumul către București. Se gândea, probabil, numai la cât timp ar fi trebuit să stăm în stație să așteptăm IRTA sau vreo mașină de ocazie. Ploua ne-ar fi udat până la piele. Ii era groază. Eu însă nu am fost de acord, imi doream atât de mult să mă duc la oraș, deși după fiecare călătorie veneam cu o durere infernală de cap și mai ales doborâtă de umilinta la care eram supuși și de care nu te puteai vindeca prea ușor. Cu feccedrum către Capitală speram să mai rezolvăm o problemă. La noi în comună nu se găsea nimic, așa că trebuia să facem astfel de călătorii. În acea dimineață ne programasem să mergem să cumpărăm covore. Îmi doream covore pufoase, cu model în formă de flori, figuri geometrice, cu ciucuri colorate. Le visam și noaptea, mai ales că văzusem niște covore superbe la părinții unei copile pe care o aveam în clasă. Erau minunate. Am aflat că fuseseră luate pe sub mână, că îți trebuiau pile și, mai ales, bani. Erau destul de scumpe.

În acea dimineață din vara lui '89, ne-am pus niște fășuri galbene pe noi, cam ponosite, și am plecat către stație. Turna cu găleata. După vreo 25 de minute de așteptat, a venit și rata. Niciodată nu știam ora la care ar urma să sosească, deși programul era afișat pe un stâlp de electricitate, dar nu prea se respecta. Venea de două ori pe zi, dimineața foarte devreme, și seara, cam pe la 19:30. Era îngrozitor să mergi cu mașina aia umplută până la refuz, cu oameni care cărau după ei papoane-urișe cu legume, lădițe cu căpsuni, cireșe, caise, găleți cu brânză și sticle cu lapte. Mirosul de mușgai din mașină se amesteca înfiorător cu cel de legume și brânză, ba chiar și cu cel de varză murată, că erau și astfel de butoaie pline ochi cu zeamă de varză. Era un chin să ajungi la București. Mașina mergea foarte încet, iar din cauza umezelii se făceau un fel de abur care aproape ne sufoca. Într-un final, am coborât din rată, am plătit șoferului și am plecat pe jos în căutare de magazine cu covore.

(Continuare în pag. a II-a)

Alexandru și Caterina de la Iași. La Câmpina parcă nu mai avem ce face. Să citim. Fănică imi restituie „Bunavestire” după patru ani. O recitesc, să scriu un comentariu despre ea, de la apariție mă tot gândesc să fac așa ceva. Provincia acum chiar că devine monotonă, același lucru, cu hârtoagele și cu „băieții”. La dl Luncașu, ne confruntăm în epigrame. Mădy e tristă, parcă tot suferă de o amintire sau de o realitate prezentă (...). Filmul „Francis Villon”, în regia lui Sergiu Nicolaescu, de la noi cu Ion Marinescu, Silviu Stănculescu. Filmul e modest, dar traducerea lui Romului Vulpescu e grozavă. Premiul Oscar pentru traducere! „Dă-i zori! Dă-i zori!”, „Să strigăm ura până ne-apucă ura!” (...). La Radio se povestește cum Jaruzelsky vrea să renunțe la funcția de secretar și de președinte. Din discuția cu Walesa, acesta din urmă nu acceptă un guvern de coaliție, vorbește despre un guvern „din umbră”, „fantomă”, al Solidarității. Eroii fac plajă, ultraviolete și umbrelă prin județul Constanța. Facem cunoștință cu o scrisoare a lui Sorin Toma, fiul lui A. Toma, fost redactor-șef al Scînteii, individului cu „putrefacția”. O demistificare colosală. Prima parte.

C. Trandafir,

Jurnal în curs de apariție

(Continuare în pag. a II-a)



Pentru vizita „Tovarășilor”, inginerii și muncitorii Șantierului Naval Constanța s-au mobilizat exemplar: s-au văruiț gardurile, s-au tras linii de demarcație a traseelor de transport FOTO: AGERPRES

„HAIDEȚI, MĂI TOVARĂȘI! HAIDEȚI, CĂ-I PENTRU ULTIMA OARĂ!”

(Urmare din pag. 1)

S-a dezvoltat foarte mult o activitate de inovare în urma căreia s-au realizat toate acestea. Aceste realizări comparate cu cele din industria capitalistă, de unde noi astăzi importăm destule, realizate la alte standarde de calitate, scot în evidență creativitatea și ingeniozitatea specialiștilor români care aproape din nimic realiza lucruri spectaculoase. Cu acestea s-a realizat o flotă românească impresionantă.

Nouă ne-a creat imaginea unui om pasionat, țin minte că la ultima vizită se organizase o întâlnire a tuturor constructorilor de nave și accesorii, pe care a condus-o dumnezeiește. Așa că vizitele erau chiar așteptate, pentru că, o dată cu acestea, ni se rezolvau toate problemele – de a doua zi primeam toate materialele, consumabilele, echipamentele de care aveam nevoie și din lipsa cărora puteam avea întârzieri. Toți aveam de câștigat... Iar muncitorii erau pe primul plan, li se dădeau locuințe, aveau salarii frumoase, aveau cu ce să-și facă treaba... erau mulțumiți.

E adevărat că o dată ce se anunțau vizitele începeau și pregătirile. Se împărțeau materiale de propagandă, se făcea scenariul și apoi repetam de nenumărate ori „rolul” ce ne revenea tuturor și fiecăruia în parte în fața mai-marilor orașului. Deși, cu toate pregătirile și problemele ce se puneau cu paza lui, Ceaușescu avea spontaneitatea de a lăsa grupul și a se îndrepta în mulțimea de oameni cu care vorbea și îi asculta. Emoțiile erau ale SPP-iștilor, dar totul se termina cu bine. Toată muncitorimea îl aștepta. Lumea aplauda, scanda, câ, deh, asta era atunci situația, dar el nu ținea discursuri ieftine în fața oamenilor, ci își făcea turul și apoi aveau loc discuțiile cu conducerea. Erau vizite de lucru în adevăratul sens al cuvântului.

În dimineața aceea era totul pregătit, toată lumea adunată, iar până în momentul sosirii se făceau ultimele repetiții. Fiind vară, cald, lumea era deja stoarsă și cam plictisită. Responsabili de reușita vizitelor erau șefii de partid. Conducătorii întreprinderilor răspundeau exigențelor lor. Așa se face că am avut privilegiul să-l însoțesc pe

„domnul Marina” (Mihai Marina, prim-secretar al județului Constanța pe-atunci) – un om de caracter, cu foarte mult bun-simț și o educație spirituală deosebită – pe traseul pe care urma să-l facă până la expoziția de creație unde era expusă și o mașină de tăiere cu plasmă, ce trebuia să-i fie prezentată lui Ceaușescu pentru a accepta să mai cumpărăm câteva din import. Cu această ocazie, i-a rugat pe muncitorii și inginerii dispuși pe trotare să ridice panourile și drapelule, ca o repetiție generală. A folosit un imbold ce ne-a părut tuturor foarte ciudat, mai ales că pornea din gura pri-fiului secretar, într-un cadru cât se poate de public: «Haideți, măi tovarăși! Haideți, că-i pentru ultima oară!». Vă închipuiți uimirea tuturor atunci, dar și după, când a început a clocoți situația. De unde știa Marina că-i pentru ultima oară? După câțiva ani, când am avut ocazia să-l reîntâlnesc la Cluj, când îmi dădeam doctoratul, l-am întrebat ce a vrut să spună. Mi-a răspuns că pe-atunci se știa că Ceaușescu trebuia să-și dea demisia în timpul următorului Congres, cel din noiembrie”.

Paula-Anastasia TUDOR

JURNAL DE EXPEDIȚIE

Ziua startului

24 iulie. Prima zi de vară adevărată, după o săptămână în care soarele se arăta rar.

Ora 7:15. Suntem aproape toți prezenți la locul de întâlnire. Emoții, zăngănit de oale și o atmosferă încărcată de vise. Părinții, alături de noi, sfătuindu-ne și îndreptându-ne te miri ce: o cană într-o altă poziție, un capăt al păturii care ieșise obraznic afară. Apare în sfârșit și Dan cu rucsacul pe un umăr și un câine în urma lui. Pornim spre gară, fără câine însă. Ne însoțesc părinții, care ne ajută la căratul bagajelor.

Stăm ca pe ghimpi privind în direcția de unde trebuia să sosească trenul. Vine cu o întârziere de câteva minute. Îmbarcăm totul, plătându-ne să ne închipuim că am porni și noi cu un „Hai-Hui” în lumea largă. Bagajele sunt multe. În graba noastră de-a elibera culoarul nu mai apucăm să ne luăm rămas-bun de la părinti.

De la Suceava devenim titulari pe locuri, cu excepția lui Daniel, care îl cedează unei mame cu doi copii. La rândul nostru, ne-am „pliat”, astfel încât să încăpă și el.

Trecem prin localități în a căror denumire oamenii au imprumutat cele mai întâlnite specii de arbori din zonă: Păltinoasa, Frasin, Molid, Mestecăniș. Soarele străpunge cu sulite sale albastru nesfârșit. Mozaicul pajisțiilor este înlocuit treptat de imensitatea arborilor de molid, care își ascuțiți din roca dură și se înalță uriași, împrăștiind în toate părțile crengile-ferfenite.

Observăm că indelecticirile oamenilor de la munte nu sunt aceleași cu cele ale oamenilor de la șes.

Molizii și tufișurile se înșiră chiar în apropierea căii ferate. Câte un curs mic de apă se pierde printru tufe de stânjene și verdeț. Sus, cât vezi cu ochii, fânul se odihnește în căpșe. Unele au o culoare aurie, altele par vreascuri fumegânde.

Și mult mai departe, pe fruntea pleșăvă a unei ridicături, un molid, întinzându-și doar cele câteva brațe rămase, ne adresează parcă acel dezadăruit SOS. „Salvați-mă!”

De o parte și de alta, casele se ridică semete, cu pălării roșii și cenușii. Cele mai multe sunt din lemn. Trecem în fugă pe lângă muniți care ne amenință parcă, și atunci noi și trenul ne ascundem în tunel. După ce pornim din Iacobeni, ne pregătim de „ancorare”. Rucescurile sunt coborâte uimitor de repede. În fața noastră, Casa Pionierilor și Școlimilor Patriei. Mergem și îi rugăm să ne primească o parte din bagaje. Ne refacem provizile de apă.

Trecem peste Dorna. Am pornit în căutarea unui loc pentru amplasarea taberei. Găsim o pajisțe lângă parc. Foamea ne-a cuprins insidios în centura-i largă. Măncăm cu poftă; strângem apoi resturile noastre și hărțile care erau împrejur. Amplasăm corturile.

Este ora 16:00 și o termometru arată aceeași temperatură ca la ora 13:00 – 27°C. Parcul ne atrage irezistibil cu frumusețea și puritatea lui.

Parcul plin de copii și o mulțime de vervețe, nevăzute unele, altele chemate mereu prin pocnetul nuclilor și de un nume universal: „Mariana”. Are o poveste ceistă? Nu știu. Însă sunt sigură că așa le strigau și acum doi-trei ani. Le oferim nuci. Se avântă, ni le răpesc și dispar pentru a le ascunde.

Gata cu joaca! Mai avem și altele de făcut: de vizitat orașul, de cules materiale pentru ierbare.

Întrebăm un localnic și aflăm că în ajunul sosirii noastre, aici temperatura a fost de 5°C. Credem că schimbările bruște de temperatură sunt datorate schimbărilor de masă de aer atmosferice și reliefului. Ne întorcem la tabără la ora 19:00. Măncăm. La orizont, norii își fac apariția. Geograful este de părere că va ploua, deși la ora 19:00 se înregistrează 21°C. În tot timpul zilei, vântul a bătuț slab dinspre nord. Adormim târziu, cu gândul la cei de care curând ne-am despărțit.

25 iulie. Din nou la drum! Astăzi e prima zi de activitate concretă în expediție. E ora 6:30. Toți am ieșit din corturi, câte unul, însă tot cu gândul la somn. După o scurtă învioreare, apa rece a izvorului ne dă noi energii. Și această zi începe pentru noi cu veselie. Temperatura a scăzut la 12°C. Q.perdea de nori vineți, compacți acoperă cerul senin de ieri. Și pentru că focul nu-l puteam face, am consumat hrana rece din proviziile luate de acasă, din care aveam încă cu (sic!) industriale.

La ora 9:00 pornim spre telescaun, unde ajungem în 15 minute. Ne instalăm pe rând și pornim, „călători” zburând prin aer. Pe măsură ce urcăm, aerul e din ce în ce mai rece și vântul mult mai puternic. O movilă neagră din depărtare se preschimbă în casă. Vitele numeroase rup lacome iarba. Cosașii culcă la pământ fănața în brazde mari. Păraiașe mici își încep drumul lung spre Marea cea Mare.

Cerul este plumburiu; ace mici ne împung de pretutindeni. Ne îngheață mâinile aproape și le băgăm în buzunare. Visăm că sus ne așteaptă câte o cană cu ceai fierbinte, deasupra căreia aburii să-și deschidă dansul lor fantastic.

Câte un drumeț singularic urcă anevoie, mânat de o voință arzătoare de a asalta muntele pe o astfel de vreme.

Ajungem sus și ne adăpostim pentru câteva minute într-o încăperie, în căutarea mult-doritului ceai. Deziluzie însă. Ceaiul nu era nici măcar în proiect. În schimb, găsim coniac și alte spirtoase, la care renunțăm din motive obiective.

Îleșim și urcăm pe o înălțime pentru un tur de orizont, destul de limitat însă de condițiile meteorologice. Admirăm orașul Vatra Dornei, cu noile sale construcții, Muntele Ousorul, cu vârful său pleșăv, apoi Giumulăul și bănuim în continuare Călimanii.

La întoarcere, vântul bate din spate și parcă nu ne mai este așa frig. Valea se deschide tot mai larg în fața noastră.

Pornim spre tabără, deoarece urmează să ne aprovizionăm cu alimente comandate din timp. Din tabără, tov. comandant împreună cu Dan, Vicu, Iulian, Ștefănel și Ionuț pleacă la depozit, iar ceilalți demontează corturile și începem căratul materialelor la autogară. Presupunerea geografului-meteorolog se dovedește: începe să plouă.

La ora 13:30 avem autobuzul spre Gura Haitii, alt pilon al expediției noastre. Șoseaua ocolește pe Valea Dornei, apoi traversează spre Valea Bistriței, trecem de confluența celor două râuri și imediat la ieșirea din oraș se înscris pe valea râului Neagra. Apa Negrei însă dezamăgește așteptările noastre, deoarece are culoarea galbenă. Aflăm însă imediat că această culoare se datorează stației de flotare a sulfului din Călimani. După aproximativ o oră de mers cu autobuzul, ajungem la Gura Haitii. Ploaia nu încetase. Ne adăpostim sub un lărice, unde ajungem la concluzia că pentru noaptea aceasta ne vom adăposti în cantonul silvic.

Ne întămpină pădurarul Cazacu Constantin, care ne conduce sus. În cele trei încăperi, pereții sunt goi, dar albi. Aducem câteva brațe de fân din șura pădurarului și îl așternem într-un strat destul de gros, peste care punem păturii. Un alt grup, sub îndrumarea lui Iulian, acoperă gemurile sparte cu polietilenă, mătura pe jos și așază materialele ordonat. Prin bunăvoința pădurarului, facem rost de lemne uscate și imediat focul vici din sobă ne adună în jurul acesteia. Ora 17:00. Ploaia încetează și ieșim dornici de a cunoaște împrejurimile. După nici 100 de pași ne oprim surprinși. Lângă un molid tânăr, un pui de căprioară zgribulit și ud ne privea cu ochii săi mari și blânzi. Ionuț, cu vorbe mângâietoare, se apropie de el, iar puilul se îndreaptă spre acesta. Îl luăm în brațe și ne întorcem în grabă la cantonul pădurarului. Îl hrănim cu lapte și îi așternem un culcuș de paie în sură. Va rămâne sub ocrotirea noastră și a pădurarului până când forțele proprii îl vor permite revenirea în universul pădurii. Ionuț îi găsește și un nume: Bobiță. În jurul miciei vieții discutăm cu apăsare întâmplarea. Fiecare ar dori să găsim și alte viețuți pe care să le îngrijim în timpul expediției. Muntele rămâne însă măreț și enigmatic.

Unii dintre noi ajută pădurarul la treburile gospodărești. Aflăm că Bobiță fusese găsit mai demult, dar astăzi „evadase”. Spre seară începe din nou să plouă și se răcește tot mai tare. La ora 19:00 sunt 12°. Adriana, luându-și în serios atribuțiile de bucătăreasă, ne pregătește un gustos ceai de tei, pe care îl servim cu pâine, unt și gem. Deși, sub aspectul vremii, primirea nu a fost prea ospitalieră, Călimanii ne-au oferit alte surprize peostale. Pe patul de fân, învelți cu păturile, în susurul apelor râului Haita, în aerul încărcat de miros de rășină, adormim târziu cu gândul la aventurile viitoare.

Jurnalul expediției Montana IV, 1989

JURNALUL OMULUI SIMPLU

Misiunea „Covorul persan”

(Urmare din pag. 1)

Pentru mine, era prima dată când umblam după așa ceva. În casă aveam covoare din iută, permise de la mama, zestre. Așa era prin mai toate casele. Foarte rar întâlneai covoare persane. Eram hotărât să cumpăr trei covoare. Unul pentru sufragerie și două pentru dormitoare de la etaj. Am mers în toată zona Gorjului. Nu am găsit nimic. Soțul meu fusese în nenumărate rânduri la București, cu gândul că poate o să apucăm să ne vedem și noi casa aranjată și împodobită cu covoare. Ajunseser să cunoască vânzătoarele de la Unirea și de la Cocor. Acolo se aduceau cele mai frumoase covoare. Nu pot să uit când se trezea în miez de noapte, pe la 4:00 dimineața, ca la 5:30, cel târziu 6:00, să se posteze în fața magazinului. Se făceau liste cu cei care doreau să-și cumpere covoare sau mochete. Tot pe la acea oră, venea și mașina care aproviziona magazinul Cocor. Începea imbulzeala. Oamenii se călcau pe picioare și, de cele mai multe ori, luau covoare pe care nici nu apucau prea bine să le vadă. Important era să fie bună mărimea, să nu fie prea mic sau prea mare. Această condiție trebuia îndeplinită. Nu prea puteai să iei covoare pentru a face bișniță cu ele. Erau și așa foarte scumpe, ca să mai poți adăuga tu câțiva bănuți, ca să-ți iasă ceva la afacerea asta. Și apoi, nu îți dădeau decât un covor. Să stai zi de zi pentru un singur covor, de dimineața până pe la 4:00-5:00 după-amiaza, nu era deloc plăcut, mai ales că nu ieșeau cine știe ce bani. Soțul meu aproape o lună de zile a mers, zi de zi, la București pentru covoarele astea. În acea zi mi-am zis să merg și eu, să văd cum e. Aproape că nu-l credeam când îmi povestea chinul prin care trecea. Câți nervi își făcea. Câtă oboseală se acumula. Câtă frustrare. Când am ajuns în fața magazinului Unirea nu mi-a venit să cred. Parcă se dădea ceva gratis. Lumea era puhoi, obosită, stresată, dar nu ar fi părăsit locul de așteptare nici picată cu ceară. Am așteptat în zadar. Covoarele s-au terminat cu mult timp ca noi să

ajungem în față. Eu nu puteam să renunț. L-am rugat pe bărbatul meu să mă ducă și prin alte magazine, dacă tot venisem în București. Pe la depozite. În unele locuri am găsit câte ceva, covoare cu defect, lăsate acolo de izbeliște. Nu puteam însă să mă abat de la planurile și de la visele mele. Eu voiam covor pe grena, elegant și bine făcut. Țin minte că în acea zi m-am întors bolnavă. Îmi era rău. Nu mâncasem nimic, picioarele nu le mai simțeam și nici nu reușisem să cumpăr nimic. Până la urmă, problema s-a rezolvat după vreo altă lună, în care soțul meu a mers zi de zi la Obor și la Cocor. «Mai veniți și mâine, poate reușiți», îi spunea vânzătoarea soțului meu. Într-un final, știu că le-a dat vânzătoarelor și bani, le-a adus și câte o bucată de carne de porc de la țară, dar tot nu a reușit. Oamenii erau ca ulii. Știu că i-a oprit o vânzătoare un covor, dar nu i-a plăcut. Am reușit să le luăm greu. În timp, cu răbdare. Ultimul covor, cel din sufragerie, l-am luat dintr-o întâmplare fericită. Printr-un noroc. Fata lui Predica, care are magazinul în comună, Petruța, lucra ca merceolog la depozitul de covoare din Grădinari. Și-a luat de acolo un covor foarte frumos, pe grena, așa cum îmi doream eu. Numai că, ulterior, și-a dat seama că este prea mic sau prea mare pentru încăperea în care voia să-l pună, nu mai știu sigur... Așa că l-a dus la cooperativa din comună. Când m-am dus să îmi iau rația de alimente, l-am văzut acolo. Mi s-a părut atât de frumos, că imediat mi-am zis: «Acesta va fi covorul nostru». «Cât costă?», am întrebat. «7.000 de lei». Când am auzit, mi s-au înmuiat picioarele. Noi doi nu câștigăm din salariile noastre pe o lună atâția bani. M-am dus acasă ca vijelia. I-am spus soțului meu. Noi tocmai ce jumăterăm un porc. Am hotărât să vindem jumătate din porc soacrei mele, iar cealaltă parte de bani, de care mai aveam nevoie, ne-a fost dată de tatăl meu, Dumnezeu să-l odihnească... s-a prăpădit. Așa am reușit să ne luam covorul. Îl avem și acum, și este de o calitate excepțională.”

(a consemnat Carmen PREȚEȘOIU)

JURNALE PERSONALE

(Urmare din pag. 1)

Gândul la vals și la Imperiu m-a trimis spre întrebarea legată de ce s-a întâmplat cu onoarea. În trecut, nu prea îndepărtat existau o mulțime de „instituiții ale onoarei”, între care duelul. Cel din urmă nu s-a pierdut din cauza erodării virtuților militare – căci societățile recente le-au exacerbat mai ceva decât înaintașii –, ci în urma erodării sentimentului onoarei și al prestigului instituțiilor care-l prezervau. E interesant de observat cum duelul s-a refugiat în grupările sociale marginale, în

lumea interlopă unde, alături de respectul pentru mamă, pare a fi rămas singurul criteriu de evaluare morală. Dincoace, în „societatea normală”, sentimentul onoarei a fost înlocuit, pe rând sau concomitent, cu respectul pentru avere, pentru eficiență și competență, pentru a sfârși în grosolănia de astăzi care nu are respect pentru nimic. Sentimentul onoarei ține de spiritul de corp, de orgoliul temperat al apartenenței la o grupare socio-profesională anume, de o anumită proveniență culturală. Toate acestea trebuiau distruse pentru a putea distruge onoarea, posibilitatea de a te putea raporta la o anumită valoare. Probabil, în cuprinsul acestui curent „purifi-

cator”, în felul său, trebuie privită și recenta măsură privind desființarea „caselor corpului didactic”. Trebuie să li se ia profesorilor și ultimul reper al coeziunii, apartenența la un „corp”. Trebuie diseminat și acest corp, așa cum am fost împrăștiate în masa colectivă și alte „corpuri”. Mă mir că nu le-au trecut însă prin cap desființeze uniforme militare. Logica sistemului solicită de mult introducerea unei singure „uniforme” pentru întreaga populație – după modelul maoist lansat în anii ‘60.

Liviu Antonesei, „Jurnal din anii ciumei: 1987-1989. Încercări de sociologie spontane”, Iași, Polirom, 1995, p. 88-89

JURNALUL ZILEI

(Urmare din pag. 1)

Primiri la Ceaușescu

Din 15 iulie, soții Ceaușescu erau la Neptun însoțiți de cei mai importanți demnitari. La aniversarea a 24 de ani de la Congresul al IX-lea al PCR – scriu ziarele –, Nicolae și Elena Ceaușescu au primit vizita delegației organizației județene de partid Constanța. Ceaușescu s-a mai întâlnit cu o delegație parlamentară braziliană și cu redactorul șef al ziarului irakian Al-Irak. În vremea aceasta, oamenii muncii de pe ogoare au continuat raportarea succeselor. În județul Brăila, 16 CAP-uri au declarat o recoltă de peste 9.000 kg de grâu la hectar!

Fruntaș, „municipiul” București

Adunări festive au fost în centrale și întreprinderi distincte cu titlul de „Erou al Muncii Socialiste” pe anul trecut. Ca să-i mobilizeze și pe alții, li se înmăneșă și ordinul „Steagul roșu”. „Cadrele de conducere” și frunțașii semnau și state speciale de plată cu „prime” (dar despre acestea nu scria la ziar). Majoritatea premiilor erau în București. ICECHIM, „Grivița roșie”, Centrala de Utilități și Piese de Schimb pentru Industria Chimică și Petrochimică, Centrala Antrepriză generală de Construcții Industriale, Întreprinderea de Mașini Grele, Întreprinderea Metalurgică Rare, Întreprinderea de Comerț Exterior „Dunărea”, Întreprinderea de Turism, Hoteluri și Restaurante – au fost campioni și campioanele de sezon ale „întrecerilor socialiste”.

Două fiole expediate prin minister

Printre atâtea raportări de producții record, creații științifice și economii de energie electrică și materii prime, nu-și găseau loc „mărunte supărări” precum lipsa de vată igienică și a medicamentelor de import din farmacii. „Două rezolvări favorabile din partea Ministerului Sănătății”, scria revista Flacăra la rubrica Sugestii, propuneri, soluții. Maricică! Vulpe din comuna Salcea, județul Suceava, Farmacia 5 Salcea îi pune la dispoziție două fiole Diprophos, con-



tra cost și în baza prescripției medicale. Teodora Popa, din Iași, poate ridica de la Farmacia 43, contra cost, produsul Ketitofen”.

La cine-or mai fi apelat bolnavele Maricica și Stela după evapizarea „rezolvărilor favorabile” de la minister?!

Vara bobocilor

În vreme ce candidații la admiterea în învățământul superior așteptau cu înfrigurare afișarea rezultatelor, ultima promoție de absolvenți se pregătea de „câmpul muncii”. Tinerii profesori intrau în păine la 1 septembrie, ceilalți își făceau însă formele de încadrare la 1 august, așa cum scria pe hârția de repartitie dată de minister. Orașele mari erau pentru toți „închise”, lisperele de repartitie coborând de la așezările sub două sute de mii de locuitori către comunele Moldovei și Apusenilor.

Apostolat la țară

Profesorii și doctorii își începeau astfel stagiatura sub formă de „domiciliu obligatoriu” pentru cel puțin trei ani. O consolare era posibilitatea „navetei”. Unii însă n-aveau nici măcar satisfacția repartitei unei garsoniere într-un bloc al specialiștilor, noro construit în centrul comunei. Fie el – în absența canalizării – chiar cu toaleta în curte. Mergeau astfel cu câteva zile înainte de prezentarea la post să-și caute „gazdă” la vreun sătean gospodar. Căci în România lui ‘89 nici zece la sută din casele țărănești nu

aveau baie și toaletă în interior. Chiar și peste zece ani, România a rămas în statisticile europene singura țară unde „funcționar” gospodării țărănești fără wc-uri proprii.

Mondenități cu Topescu

Retragerea tenismanului Bjorn Borg cu cântăreala Loredana Berte la Monte Carlo a fost tema lui Cristian Topescu la rubrica sa „Civilitația sportului” din revista Flacăra.

„L-a prezentat ca pe un trofeu proaspăt câștigat, «descrie» popoularul comentator sportiv. «Doamna Rock-ului» purta un costum de piele neagră, pentru că îi place să arate cât mai brutal sau chiar ordinar. Bjorn Borg (32 de ani) cu noua sa freză, stătea cuminte ca un paj, o jumătate de pag în spatele cântăreții Loredana Berte (38 ani), atrăgând fotografii și blitz-uri pe care niciodată nu le atrăsese Loredana datorită corzilor ei vocale.

În schimb, fostul super-star al tenisului găsea în locuința ei din Milano, la orice oră, o servire impecabilă, făcută de o fată în casă din Filipine, un pat în forma unui pantof de sport (gustul Loredanei!) și în el, probabil, un anume fel de dragoste. Iar în cele din urmă, fapt pe care-l am mai comentat, a găsit și 60 de somnifere pe care le-a înghițit într-o dimineață”.

Morala? De problemele mari ale vieții nu te poți rălați nici măcar la Monte Carlo!

Lavinia BETA

Expedițiile „Cutezătorii”

(Urmare din pag. 1)

Ceașescu de-a-nțâia

Pornim călătoria cu gândul spre vacanțele școlarelor lui 1989, ajutați de un caiet-registru roșu cu coperte cartonate. Stiloul cu cerneală roșie, plimbat pe foaie de o mână deprinsă cu caligrafia, a lăsat pe prima filă semne compunând următoarele cuvinte: Expedițiile „Cutezătorii”, Ediția a XX-a, 1989, Jurnal de Bord al echipajului Montana IV, Școala cu clasele I-X Verești, județul Suceava”. Schimbăm pagina unu cu următoarea. Prin conținutul lor, cele două fraze găzduite aici par să confirme zicerile oficiale: „... toți constructorii socialismului din patria noastră trebuie să dovedească spirit cutezător în gândire și muncă, în întreaga lor viață, îndrăzneală și fermitate...”. Și următoarea: „Dedicăm întreaga noastră activitate mărețului Forum al comuniștilor români, din luna noiembrie 1989, Congresul al XIV-lea al Partidului Comunist Român”. „Panoul de onoare”, cuprins între paginile șapte și opt, conținând fotografiile „expediționarilor” din „Montana IV” ne dă un indiciu despre caligraf: Roșu Simona „Gențiana”, elevă în clasa a IX-a la școala din Verești, cronicarul expediției „Montana IV”. Fiile următoare până la 95 inclusiv sunt chiar ce scrie pe pagina de gardă: jurnalul de bord al unei expediții pionieresti.

Regăsim programul fiecărei zile, de la 24 iulie până la 12 august cât a durat aventura celor 15 copii de la școala cu clasele I-X din Verești prin Munții Călimani. Fără partid, fără Nicolae și Elena Ceaușescu. Profesorul Victor Constantinescu a lucrat cu copiii din 1970 și continuă să o facă și astăzi în calitate de îndrumător al cercului de orientare sportivă și turism de la Palatul Național al Copiilor. „Ceea ce făceam noi se numește pedagogia timpului liber, spune profesorul Constantinescu. Trebuie să «arzi» un pic dacă vrei să-l înveți pe copil. În astfel de expediții îi pregăteam pentru viață.”

Expediția „Montana IV”

Expedițiile „Cutezătorii” fuseseră organizate pentru prima oară în 1969 de Consiliul Național al Organizației Pionierilor, în colaborare cu revista Cutezătorii, editată de amintita organizație. Grupurile de expediționari participau la concursul anual răsplătit cu Marele Trofeu „Busola de Aur”. Printre altele, regulamentul de concurs îi obliga să țină un jurnal amănunțit de călătorie. După selecția la nivel local, cele mai merituoase grupuri ajungeau în faza națională a competiției, iar jurnalul reprezenta un criteriu luat în seamă de juriu. Festivitatea de premiere din 1989



„Cu toți suntem sus în căutarea mult-doritului ceai” FOTO: Palatul Național al Copiilor

fuseseră programată să se desfășoare la 21 decembrie, și-a amintit Victor Constantinescu. Evenimentele revoluției au împiedicat echipajul de la o școală din Satu Mare să intre în posesia premiului cel mare.

Conform „jurnalului de bord”, obiectivul principal al temerariilor consta în marșarea și remarcarea în nordul Munților Călimani a traseelor turistice Tămău – Șaua – Capu Dealului și a unui sector din traseul Valea Haitii – Poiana Izvoarelor. În secundar, – școlarii își propuneau observații cu caracter geografic și activități de ocrotire a peisajului montan.

Caietul cu coperte cartonate, primit prin bunăvoința domnului Victor Constantinescu, profesor la Palatul

Național al Copiilor, ne va fi zilele următoare bilet de acces spre lumea copilăriei de odinioară. Călători clandestini pe corabia vacanței, îi vom însoți astăzi pe cei 15 temerari de la Verești la Vatra Dornei, o să-i privim întinzând corturile și hrănind veveșele, ridicând apoi tabăra la Gura Haitii, și tot așa până în 12 august.

Urmele vacanțelor de altădată au fost prăstrate de profesorul Constantinescu atât în propria memorie, cât și fizic. Dascăl de vocație, Victor Constantinescu se mai pune astfel încă o dată în slujba școlarelor. Trei decenii pe drumuri de munte. După douăzeci de ani depune mărturie despre lumea care a fost.

Cristina DIAC

Un film ca-n viață

(Urmare din pag. 1)

Era unul stufos, foarte baroc. Pe urmă lucrând la el, la poveste și la film, a devenit foarte poetic. Sunt câteva scenarii din anii aceia pe care și atunci (având o vârstă vizavi de acest mediu), încercam să comentez ceva de genul: «Nu este ca-n viață». Iar acum am ajuns în perioada în care facem filme ca-n viață și ne-am cam săturat. Foarte multe filme, scenarii din anii aceia au la bază subiecte reale. Hai să ne imaginăm, făcând un film, o piesă de teatru despre ceva imaginat, să ne gândim că este ca-n viață. Acest scenariu avea o foarte mare doză de poezie, umanitate, pentru că era unul imaginat de un scriitor, un dramaturg, poet. Chiar aveam rezerva aceasta că ar părea neveridic. Arta nu este veridică, arta este o poveste, un fel de vis. Nu o realitate. Nici realitatea pe care o vedem la știri nu este reală, este un fragment rupt din realitate. Am mai avut posibilitatea să lucrez pe un text al lui D. R. Popescu anul trecut. «Vinerea verde» în regia lui Ioan Ieremia, cu colegii mei Irina Ivan, Dorin Andone, și așa am redescoperit frumusețea și dificultatea textelor lui.

Are un orizont vast, abia după ce lucrezi începi să înțelegi din ce în ce mai mult. A avut întotdeauna această flexibilitate ca artist, ne-a permis nouă și lui Dan Pița să îl adaptăm. Să ni-l facem pe măsură, nu a ținut că litera lui e lege. Deschis, concesiiv, înțelegând că și autorul are o viziune largă, dar și fiecare interpret, regizor, au și ei viziunea lor, iar ele nu se exclud una pe alta, se completează. Distribuția era frumoasă și țin minte că atunci l-am văzut pentru prima dată jucând pe Gică Popescu, pentru că Andrei Fițiș interpretă un fotbalist. Se filma pe stadionul Electroputere și Gică Popescu era în perioada aceea în scandal că Steaua voia să-l bage în armată și el a refuzat. Fugea de armată și era la Electroputere. Așa am văzut un amical între Electroputere Craiova și o echipă de atunci, nu mai țin minte. Ne uitam cu ce bucurie jucau. Gică a luat mingea din careul lui, a driblat tot și a dat gol. Mi-am spus atunci: «Măi, acesta este un mare fotbalist.» El era deja cineva și atunci, dar abia după aceea a devenit marele Gică Popescu.

Apoi, o scenă incredibilă a fost cea cu tunsul Dianei Gheorghian. Reală... Nu puteam face altfel. Am filmat, s-a tuns părul și așa a fost. Filmam acțiuni ale foarfecii prin părul Dianei. Mi-a plăcut rolul. A fost frumos. Actorul poate să exploreze orice teritoriu al oricărei profesii, dar într-un mod real-superficial, dar în același timp în mod real-esențial, pentru că este vorba și acolo despre oameni. Nu am operat și nu o să operez, nu am răbdarea să fac atâta școală. Nu am mintea să fac o școală de medicină, mai ales de neurochirurgie, însă problemele pe care le jucam ca fost coleg de școală, ca fost iubit al Dianei, care urmează acum să... Intrați în rol... Am filmat în spital, am stat mult în spital și m-am imbibat de umanitatea celor care practică această profesie și pot să mărturisesc despre om, despre profesie niciodată... dar se simte căldura, umanitatea acestei meserii, duritatea ei, cinismul. Încerci să repari ceea ce nu trebuie să se repare, ceea ce este bine că se strică, ceea ce este dramatic că se strică, ceea ce este păcat că se strică. Dan Pița avea și are capacitatea aceasta de a face un fel de echipă. E genul de antrenor de fotbal care nu schimbă des echipa. O lasă să crească, au fost probe, sunt întotdeauna oameni care au variante mai bune la probe. Poți să împrumuți de la ei. Eram tuns scurt atunci, da, dar am mai fost și în «Dreptate în lanțuri», am mai fost în ultimul film al lui Radu Gabrea, dar am o perucă. Manuela Hărăbor, Alexandru Repan, copii care au fost adorabili, o echipă frumoasă. Am filmat la Craiova, Constanța, cred că timp de vreo trei luni. Vara, că atunci erau toți actorii liberi de la teatru. Eu eram încă la Petroșani... Premierile nu se făceau cu pompa de acum, în schimb nu era importul de filme, nu erau atâtea televiziuni, iar lumea venea la filmul românesc și la teatru. Fiecare perioadă are paradoxurile ei... asta e...», a încheiat Claudiu Bleoș.

Loreta POPA

ARTICOLUL ZILEI

Schiță de portret „în alergare”

Când primea vara trecută la Costinești premiul pentru debut cu filmul „Rezervă la start”, după un scenariu propriu, Anghel Mora terminase aproape un alt film, „Flori de gheață”, scris împreună cu Costache Ciobotaru, iar acum este din nou în producție cu un alt film intitulat provizoriu „Kilometrul 36”, de asemenea pe un scenariu propriu. De curând, „Rezervă la start” a primit premiul special al juriului la Festivalul filmului de la Beijing.

Frumoasă evoluție! După un „start” bun, totul pare că decurge de la sine, firesc, aparent fără efort. Aparent doar. Când a intrat în focul turnării primului film artistic de lungmetraj, Anghel Mora avea scrisă încă două scenarii, era coautor la scenariul filmului „Să mori rănit din dragoste de viață” și realizase deja câteva filme de montaj apreciate. Deci, un start pregătit cu minuție, cu muncă asiduă. Rezultatul? Un film alert, tineresc, montat cu Mână sigură, un film despre ambiția de a învinge, de a se autodepăși, despre sportivitate și dăruirea profesională a unor tineri pentatloniști – și nu numai a lor. Regizorul este și el un fost campion național la această disciplină.

„Flori de gheață” este un film de cu totul altă factură, o poveste de iarnă despre tandrețe, sensibilitate, prietenie, dar și despre curaj și responsabilitate. Aparent (din nou doar aparent) cu totul altă tematică, alte sentimente și, totuși, aceleași, dar primate din alt unghi –

mai matur, tratate altfel, în altă tonalitate, mai gravă. După debutul impetuos, acest film pare un respiro, răgazul unei lecturi molcome la gura sobei, pe care regizorul, dar și poetul Anghel Mora și-i permite inspirându-se dintr-o povestire a lui Dumitru Trancă, „Viscolul”.

Apoi, din nou, o revenire la tematica sportivă. Da capo? Succesul primului film l-a determinat pe autor să revină pe terenul sigur al unui mediu în care se simte acasă? Deși este vorba despre alergători de cursă lungă, „Kilometrul 36” este un fals film despre sport, de fapt o parabolă despre cinste și perseverență, despre generozitate și altruism, despre dorința de a fi mereu în plutonul frunțar, dar nu oricum, ci muncind cinstit, despre bucuria de a învinge, dar mai ales despre bucuria de a participa la „cursa cea mare” – virtuți sportive, desigur, dar nu numai.

Între timp, alte două scenarii terminate, câteva decupaje și multe proiecte pe cele mai diferite teme (de actualitate, istorice sau inspirate din literatura clasică) sunt pregătite deja pentru continuarea cursei. Și dacă se poate... în plutonul frunțar.

Și totuși, ce a însemnat pentru Anghel Mora premiul de debut la Costinești? În orice caz, un start bun.

Georgela Davidescu
Cinema, nr. 7/1989

RADIOGRAFII CULINARE

Aromă fină de parfum de flori

Gina Pavelescu avea în 1989 nu mai puțin de 7 stupi. Era pasionată de albinărit, pasiune moștenită de la tatăl său. A crescut o viață printre albine, așa că le-a învățat toate secretele. În decursul anilor a făcut continuu schimb de experiență cu diverși apicultori, iar la capitolul preparate culinare pe bază de miere de albine, este foarte pricepută. Și-a întocmit și un caiet de rețete cu preparate care au ca ingredient mierea. După ani de experiență în gătit și cele mai prezente ingrediente de păreră ca... băuturile și preparatele din miere au devenit proprietăți nutritive superioare celor preparate cu zahăr. Mierea în produsele de patiserie conferă respectivului preparat aroma fină de parfum de flori. Băuturile de tip cvas sau hidromeluri cu sucuri de fructe (mere, coacăze, gutui, afine, caise) dacă sunt preparate cu miere au o calitate aparte, în care se îmbină aroma fructului cu parfumul mierii.

Ea a preparat mereu în casă hidromel din mere, gutui, coacăze negre și din alte fructe și astăzi crede că „aceste produse învechite rivalizează cu renumitele vinuri, prin culoare, aromă, corpolența băuturii și savoare echilibrată”. Din caietul ei de rețete ne-a dat și nouă o rețetă de hidromel, care se prepară din 6 kg miere, 5 l de apă, 3,5 g fosfat de amoniu, 20 g acid citric, 1,5 maia de fermente, 10 g hamei, 1,5 g vanilie baton, 15 g rădăcină de țelină și 15 g frunze proaspete de țelină. Substanțele aromatizante se mărunțesc și se țin pe toată perioada fermentării în vas cu ajutorul unui săculeț de tifon legat de dopul de la vrană. Hidromelul rezultat se ține în vas 3 ani, după care se trage în sticle și încă 4 ani se consumă. În această perioadă ș total 6-7 ani se desăvârșește. Din această rețetă ies cca 10 litri.

În caietul de rețete am găsit foarte multe prăjituri cu miere, dar Gina ne dă și câteva sfaturi de care trebuie să ținem cont, înainte de a ne apuca să preparăm un astfel de dulce... se începe pregătirea aluatului numai în momentul în care totul este pregătit: ingredientele, vasele în care se fac diferite operații și cele pentru copt. Dacă rețeta cere miere fiartă se face acest lucru în prima fază de lucru, pentru a se putea răci până începem pregătirea propriu-zisă a prăjiturii. Tava se unge și se tapetează, se încinge cuptorul înainte de a începe coptul. În timpul coacerii nu deschidem cuptorul în mod inutil. La prăjiturile cu miere prepararea aluatului este foarte importantă. Un aluat prea vârtos nu va da o prăjitură pufoasă, iar un aluat prea moale se revarsă din tavă, își denaturează forma și nici nu se poate tăia bine”. Tot de la ea am aflat și cum trebuie să fie mierea: „se alege cea

mai închisă sau mai deschisă la culoare în funcție de cum dorim să iasă aluatul mai colorat sau nu. Este indicat ca mierea să fie subțire, fluidă și necristalizată, pentru ca preparatul să nu iasă prea dulce și să poată încorpora cantitatea necesară de făină. La preparatele la care se utilizează mierea fiartă, această operație se face la foc potrivit, dar avem grijă să nu dea în clocot. În momentul în care începe să fiarbă o dăm la o parte și o lăsam să se răcească. La rețetele în care se indică frecarea ouălor cu mierea, o lăsam să se răcească bine sau o turnăm încet, pentru ca ouăle să nu se taie”. Iată și ce rețetă ne recomandă Gina: prăjitură cu gratii. Ingredientele sunt: 2 linguri miere, 75 g unt, circa 500 g făină, o jumătate de linguriță de scorțișoară, o jumătate de linguriță de cuișoare, coaja de la o jumătate de lămâie, un piculeț cu praf de copt, 4 ouă, 200 g gem. Se freacă bine mierea, untul și ouăle adăugate pe rând. Se pun și mirodeniile măcinate, coaja de lămâie și praful de copt stins în zeamă de lămâie și o parte din făină. Se pune pe plănșetă și se frământă bine, adăugându-se făină dacă mai este nevoie ca să se formeze un aluat care să se poată întinde. 2/3 din aluat se întinde foaia care să acopere tava de plăcintă, unsă bine. Se întinde gemul peste aluatul din tavă. Din aluatul rămas se fac niște rulouri care se întind peste gem din loc în loc, ca un grătar. Se coace la foc potrivit și se taie bucăți după ce s-a răcit.

Gina Pavelescu s-a informat și asupra calităților benefice ale celorlalte produse de la albine, cum ar fi lăptișorul de matcă, polenul, postura, propolisul, veninul de albine și ceara. Despre lăptișorul de matcă știe că este foarte important pentru organismul uman. La sugestia medicului, Gina a dat copiilor săi din acest lichid și a remarcat creșteri substanțiale în greutate și le-a stimulat pofta de mâncare. La bătrâni, Gina ne spune că lăptișorul are o acțiune stimulatorie asupra stării generale, în astenie fizică și psihică. Despre polen, ea a aflat că este indicat în procesele de regenerare și revitalizare și se recomandă să se ia 3-6 comprimate pe zi, timp de trei-patru săptămâni.

În 1989 Gina le aprovizionă pe toate vecinele cu miere. De la ele a aflat și câteva rețete cu acest ingredient minune, cum ar fi cele de torturi, diferite glazuri și creme, umpluturi, dar și salate de morcovi, castraveți, de mere și țelină, de caise, salate de vară sau de iarnă.

Maria BELU-BURTEA
Carmen DRĂGAN

ECONOMISEȘTI și CITEȘTI!



BIBLIOTECA PENTRU TOȚI

O colecție de literatură românească

În fiecare miercuri,
numai cu **JURNALUL NAȚIONAL**
CEL MAI CITT ZIAR DE CALITATE
www.jurnalul.ro

10,⁹
LEI

Cartile se distribuie la chioșcuri sau cu abonamentul Jurnalul PLUS și Jurnalul cu Carte.

ACI RADIO EUROPA LIBERĂ!

LEGISLATIA PRIVIND ALFABETUL REPUBLICILOR SOVIETICE

Ca parte din efortul de reafirmare a culturilor naționale, mai multe naționalități sovietice caută să reinstitue alfabetul care era în uz pe teritoriul lor înainte de a li se impune cu forța scrierea chirilică. Când politica internaționalistă a lui Stalin, „sblizhenie/slyianie”, sau turnarea diverselor culturi într-un singur ansamblu, general, a impus ca mai multe națiuni sovietice să adopte scrierea chirilică în anii 1920-1930; turcii și tadjiții au fost forțați să își abandoneze tradiționala scriere arabă pentru scrierea latină și, mai apoi, pentru cea chirilică. După anexarea sa de Uniunea Sovietică, în timpul celui de-al doilea război mondial, și Moldova a fost obligată să asimileze scrierea chirilică în locul celei tradiționale, latine. Astăzi, mai mulți reprezentanți moldoveni, turci și tadjiți care ca alfabetul lor tradițional să fie din nou adoptat la nivel de masă sau măcar ca elevii să aibă posibilitatea de a învăța acest alfabet. Cunoașterea acestei scrieri ar da acces la o bogată literatură istorică și religioasă care din cauza imposibilității de a fi citite, a fost ignorată de decenii.

La 21 mai, Moldova a devenit prima republică ce a dat un proiect legislativ care reinstitue alfabetul tradițional. Setul de lege cere o tranziție graduală, în doi pași, la scrierea latină, până în 1995 și invalidarea Legii din 1941 care înlocuia scrierea latină cu cea chirilică în uz astăzi. (Textul se referă la alfabet ca fiind „slav” - slavyansko pis'mo” și nu chirilic.) Înainte de publicarea setului de legi, ministrul de Finanțe, Anatoli Budianu, a realizat un proiect potrivit căruia costul estimativ al tranziției se încadrează în posibilitățile actualului buget al statului. Estimările actuale ale costului tranziției diferă: Ministerul Educației estimează o sumă de aproximativ 90 de milioane de ruble, iar comentarii care însoțesc proiectul de lege dă cifra de 15 milioane. Pentru a ajuta guvernul a fost stabilit un fond de contribuții voluntare, pentru a sponsoriza schimbarea.

Implicații istorice

Pentru mai mulți vorbitori turci și tadjiți, afirmarea distanței față de scrierea chirilică se leagă de amintiri neplăcute din timpul represiei, de lagăre, de execuția a mii de așa-numiți „arabi” - ca să nu mai vorbim despre cei care stău să scrie arabește; toți aceștia se simt victime ale epurărilor din anii 1930. Mai mult, cei din Asia Centrală se luptă încă să depășească moștenirea



Reformistii basarabeni militau pentru introducerea alfabetului latin în presă, școli și administrație.

Ziarii Uniunii Scriitorilor, Literatura și Arta, era tipărit încă de la apariție (1954) cu litere chirilice

propagandei anti-arabe: cu imaginea lor de „analfabeți”, de exemplu. Un publicist de la „Ogonek” califică justificarea ideologică care circula în anii 1930 de a impune o schimbare a scrierii drept un „mit propagandistic despre analfabetismul universal și despre incapacitatea locuitorilor din republicile sudice cărora binevoitorul tată al popoarelor le-a dat scrierea drept cadou”. Acest mit a susținut că turcii și tadjiții au fost obligați să imprumute scrierea de la slavi, pentru că propria lor scriere ar fi fost insuficientă și inacceptabilă.

Procesul de tranziție

Deși până acum doar Moldova a propus un proiect de lege cu privire la întoarcerea la scrierea tradițională, multe alte republici care se confruntă cu aceeași problemă fac deja pași

importanti către tranziție „de facto” analogă. Publicațiile sunt acum parțial sau integral tipărite în arabă sau tadjiță și în alfabet latin în Moldova. În martie, Tadjikistanul a început să publice o nouă revistă pentru copii, Chasma, exclusiv în scriere arabă. Iar la 15 iunie, săptămânalul moldovenesc Literatura și Arta a apărut jumătate cu alfabet latin, jumătate cu alfabet chirilic. E de așteptat ca la următoarele apariții să crească proporția paginilor scrise cu alfabet latin, până ce acestea vor reprezenta 100%. O nouă revistă moldovenească, Glasul, va fi, de asemenea, publicată folosind scrierea latină.

Erika Dailey Radio Europa Liberă (München) - Raport al secției de cercetare, condusă de dr M. Șafir. Document din „Arhiva 1989”, Universitatea Babeș-Bolyai, Cluj-Napoca (Traducere din limba engleză de Eliza DUMITRESCU)

SUGESTII, SESIZĂRI, RECLAMAȚII

Lipsă de profesionalism la librăria din stațiunea Mamaia

„Mi-am petrecut concediul de odihnă împreună cu soția și băiețelul în vârstă de 3 ani și jumătate pe litoral, în stațiunea Mamaia, unde ne-am simțit foarte bine. În ziua de 16 iunie, vizitând complexul comercial de lângă Teatrul de vară, am intrat și la librăria nr. 100, atrași de vitrina plină de jucării. Pe fundal, un afiș atrăgător punea o întrebare: «Ce jucărie să-mi aleg?». Andrei, copilul meu, s-a decis la o motocicletă. Am fost refuzați pe un ton deloc comercial de o vânzătoare al cărei ecuson era vizibil doar pe jumătate, ascunzându-i tocmai numele. «Eu nu dau din vitrină.» «Conduc ne-o dată?» «Nu intră în atribuțiile de serviciu.» N-aveam decât să-o aștept pe «sefa». În librărie intră grupuri de turiști care privesc îngrijorați la vânzătoarea a cărei voce în crescendo face raionul inaccessibil. În apropierea plecării spre casă, o nouă vizită deconspiră identitatea vânzătoarei. O chemă Carmen Câmpeanu (Luca Iulian, Piatra Neamț, Str. Plevnel 2, bl. 13, ap. 48).“

Flacăra, nr. 30/1989

amintiri

DE-ALE GAZETĂRII

București și Kiev, în disputa pentru titlul de „buricul Europei”

(Urmare din pag. 1)

Cum adică? De la București până la Kiev erau în jur de 1.000 km spre Est. Și dacă noi suntem în sud-estul european, cum ar putea fi Kievul în centrul continentului? Ei bine, atlasul geografic mi-a arătat că Sașa avea perfectă dreptate. Atât de la Atlantic la Ural pe axa Vest-Est, cât și de la Baltica la Mediterana pe axa Nord-Sud, capitala ucraineană era chiar în centru. Am zis că ar fi potrivit să împărțesc această „descoperire” și nației, care, poate, la fel ca și mine, era victimă acestei greșite reprezentări geografice. Zis și făcut! Numai că viza politică a gândit altfel. Adică nu geografic, ci politic. Că doar de aia era viza politică! Cum să vânturăm noi ideea că în centrul Europei este o republică sovietică? Nu, tovarăși, buricul continentului este socialistă Românie în frunte cu cel mai iubit ipochimen al țării... Penibilă motivație spuse? Da, că s-politicos... Unehori...

În drum spre o filmare ne ajunge din urmă o coloană de trei mașini de miliție care goneau cu sirenele urlând, probabil spre un accident, căci erau însoțite și de o ambulanță. Șura ne atrage atenția asupra culorilor în care erau vopsite mașinile miliției: galbene în partea superioară, albastre în rest. Și ne spune în șoaptă că acestea erau culorile naționalistilor ucraineni. Cu o mirare zămbitoare își pune întrebarea: cum de s-o fi lăsat păcălit „Fratele cel mare” muscal, de obicei foarte vigilent cu asemenea lucruri, care puteau fi interpretate drept manifestări ale unei reprobabile dorințe de independență statală. Peste două decenii, independența Ucrainei a devenit un fapt împlinit. Steagul era, normal, bicolor: auriu și azuriu. Șura a fost o gazdă deosebit de agreabilă de la care am aflat multe lucruri, de culise să le zicem, care de obicei nu erau prezentate oaspeților oficiali, așa cum eram noi. Ne-a invitat chiar în apartamentul părinților săi, unde locuia și el, apartament aflat undeva în inima târgului, într-un bloc reconstruit exact așa cum fusese înălțat înainte de invazia hitleristă. Am avut surpriza să constatăm dimensiunile spațioase ale celor trei camere și ale dependințelor, împărțea lor judicioasă, parchetul care nu scârțâia, ferestrele mari, balconul generos. Spun surpriză pentru că, obișnuiți cu chichinețele blocurilor ceaușiste, le credeam un standard al tuturor țărilor priciposite de bolșevism. Dreptu-i că nu am văzut și interiorul altor locuințe ucrainene, construite mai spre zilele noastre, ca să aflăm dacă nu cumva acestea au devenit și ele victimele unei arhitecturi interioare de tip scârțan definitorie blocurilor din mândra Românie socialistă. Tot de la Șura am auzit că treaba cu capra vecinului nu este o exclusivitate miobritică, ucrainenii având și ei o variantă similară, evident cu specific narativ național. Bulă al lor era Ceapaev, un personaj legendar al zorilor Armatei Roșii, pe care mintea nu-l prea da afară din casă. Unul dintre multele bancuri al căror erou era Ceapaev spunea că acesta înnoptase împreună cu Ivan, garda lui de corp, într-un sat pe care de-abia îl cuceriseră. Pe la miez de noapte, un contraatac al albilor recucerise localitatea cu pricina. În mare grabă, Ceapaev se ascunde sub pat, iar Ivan se pitește după sobă. Percheziția albilor îl depistează urgent pe Ceapaev. Fericiți că au pus mâna pe căpetenia dușman, aceștia nu mai cercetează și restul

camerei și-l târâsc în șuturi pe Ceapaev ca să-l împuste imediat. Ajuns în pragul ușii, Ceapaev strigă: „Hai, Ivane, că ne-au prins!”

Cele trei decenii și mai bine care au trecut de atunci au estompat multe dintre cele filmate. Cu o excepție. Încă din prima zi m-au frapat ochii kievenelor. Tinerete sau mai coapte, frumusețe sau nu prea, mai zvelte sau mai dodoloțe, multe dintre ele aveau ochii de un albastru cenușiu, parcă furat din inserările târzii oglindite în apele Niprului. Cea mai mare aglomerare pe metru pătrat de asemenea ochioase am filmat-o la imensul monument al ostașului sovietic, unde, în fiecare zi, câte un detașament de pionieri și pioniere îl omagiau pe „Alioșa”, nume generic pentru soldatul Armatei Roșii. Amintirea aceasta a fost arhivată numai în videoteca personală, așa că ea a scăpat neferecată de vigilența vizei, care, cine știe?, ar fi putut identifica vreo „șopărlă” și în ochii kievenelor... În argoul gazetăresc, „șopărlă” era ceva care s-a strecurat voluntar sau nu într-un reportaj sau interviu și care ar fi putut să calce pe bătăturile partinice.

Cum ziceam, ziua premergătoare întoarcerii acasă a fost consacrată cumpărăturilor. În final se adunaseră atâtea obiecte, încât începuserăm să ne îngrijorăm cu privire la capacitatea cușetei vagonului de dormit de a le imagazina pe toate. Ajuțați de Sașa și de Șura, le-am cărat cu greu pe peronul gării. Curând a sosit și trenul dinspre Moscova. Convenisem cu Tibi ca eu să stau pe peron pândind calabalacul și el să-l cere în compartiment. Zis și făcut! Tibi a înșfăcat primele două colete și a urcat cu ele în tren. Normal era ca după cel mult un minut să apară și să ia următoarele bagaje. Trece un minut, trece și al doilea, pe Tibi ia-l de unde nu-! Mai trece un minut, Tibi - ioc! Începuserăm să intru la idei. Ideile ca ideile, dar văd că trenul începea să se urnească cu mine uitat, cum se spune, ca o valiză în gară. Împreună cu altă sumedenie de valize. Norocul meu a fost că vagonul nostru era chiar lângă locomotivă și mecanicul a observat la timp semele mele disperate. Atunci s-a trezit și artistul de Tibi din reverie și eforturile noastre combinate au reușit să mă aducă și pe mine la bord împreună cu toate bagajele. Trăsesem o spaime zdravănă, căci pașapoartele și biletele de tren erau puse bine în tașca profesională a lui Tibi, pe care el nu o părăsea nici un moment. Vă imaginați ce a fost la gura mea. Tibi se scuza, chipurile, cum că întâlnise în primul compartiment doi români care se întorceau acasă și se pusese la taclale, uitând de mine, de bagaje, de tot. Artist, cum ziceam... De frica vameșilor, la graniță am aplicat aceeași idee ca la precedenta deplasare. Aparatul de filmare cât mai la vedere. S-a adăugat și papagalul lui Tibi, mare maestru al trâncănelii simpatice, cu care literalmente l-a vrăjit pe vameș. Drept care am scăpat, ca și la întoarcerea din Ungaria, netaxați. Familiile ne-au primit cu urale, căci „prada” era cu mult peste așteptări.

Hreșceatuk, Niprul, monumentele, muzeul satului ucrainean, ca să enumăr doar câteva dintre obiectivele filmate cu măiestrie de Tibi pe peliculă color, au constituit o valoroasă materie primă pentru documentarul prezentat, nu peste multă vreme, de Televiziunea Română.

Valentin VERZEANU

tv 25 iulie 1989

19:00 Telegenral. 23 August - În întâmpinarea marii noastre sărbători naționale
19:25 Să trăim și să muncim în spiritul normelor eticii și echității socialiste. Autoconducerea - Cadru de afirmare a inițiativelor valoroase.
Redactor Vartan Arachelian
19:45 Industria - programe prioritare. În spiritul sarcinilor subliniate de Tovarășul Nicolae Ceaușescu la Plenara Consiliului Național al Oamenilor Muncii.
Măsuri ferme pentru reducerea consumurilor energetice prin aplicarea programului de modernizare.

Redactor: Alexandru Popescu
20:05 Teatrul TV. Oaspetele din faptele serii, de Horia Lovinescu. Interpretă: Gheorghe Cozoric, Sergiu Tudose, Eusebiu Ștefănescu, Ana Ciontea.
Redactor Alexandra Orban.
Regia artistică Eugen Todoran
21:10 Imagini din RPD Coreeană. Documentar prilejuit de Luna de solidaritate cu lupta poporului coreean. Redactor Virgil Tatomir
21:30 Rolul familiei în societatea noastră. Competențe educaționale sportive. Redactor Mădălina Tudor
21:50 Telegenral
22:00 Închiderea programului

anunțuri

CERERI ȘI OFERTE DE SERVICIU
Casa de discuri Electrecord cu sediul în București, Str. Emil Bonăraș nr. 94, încadrează conform Legii nr. 12/1971 economist sau contabil în compartiment financiar.
IAPL Aluniș Sector 4, încadrează în condițiile Legii nr. 12/1971 tehnician principal investiții cu domiciliul stabil în municipiul București.

VÂNZĂRI
Combină muzicală stil Florentin, măsuță stil Florentin, masă sufragerie extensibilă, comodă, toaletă, două noptiere, aragaz cu patru ochiuri.
Pendulă perete, Pegas pliabil, berjeră, covoraș, serviciu masă Eschenbach Bavaria, panel.

Vând mașină universală tămplărie (abricht, grosime, freser, burghiu, circular), ștanță mecanică, șfionier Solca (suprapozabil), dulap bucătărie cu vitrină.
Combină muzicală stereo Grundig, perfectă stare, casete audio noi, aparat auditiv. Cumpăr dublucasetofon dec sau simplu. Aștept provincia.
Acordeon Weitmeister 120 bași, Canto 4 de Lux, acordeon Guiarini electric 140 bași. Com. Petrișchioaia.

vremea

În țară, vremea a fost predominant frumoasă, cu cerul variabil, mai mult senin noaptea și dimineața, exceptând zonele din nord-vest și nordul țării, unde a prezentat înnoirări mai accentuate, și au căzut, pe alocuri, averse însoțite de descărcări electrice și izolat de grindină. În restul teritoriului, aceste fenomene au fost izolate.
Vântul a prezentat unele intensificări în vestul țării, cu viteze până la 55 km pe oră. Temperatura

Vând urgent, foarte convenabil, apartament două camere, decomandate, achitat, etaj X, vizavi Cinema Cultural.

Akay GXF 31, aragaz 4 ochiuri, benzi AGFA sigilate, cântar 10 kg, comodă florentină, bufet stil, discuri Rock. Cumpăr bibliotecă, linie audio cu componente separate, audiocasete sigilate, accesorii audio.

8. Injector automat, hidrofor, afumătoare, filieră, țevă, butoaie de fier, transformator sudură.

PIERDERI
Pierdut căine Schnautzer 5 luni, negru cu urechi tăiate, de mărimea unui Caniche de talie mare, în ziua de 19 iulie 1989, pe Bd. Republicii vizavi de Școala Iancului. Aducătorul recompensă.

Intreprinderea de Casete Radio și Televizoare București declară nul fiind pierdut certificatul nr. 130107/30.03.1974 din registrul de stat nr. 3567/30.03.1974 eliberat de Ministerul de Finanțe.

Pierdut contract închiriere eliberat de ICRAL Vitan pe numele Lobanovici Gheorghe. Îl declar nul.
Pierdut act concesiune nr. 502/929 emis de Parohia Gulești pe numele Vasilescu Ilie. Îl declar nul.

Din cupele europene

ORIZONTAL: 1) Reprezentarea noastră în CCE la fotbal - A plecat lansat în Cupa Cupelor, câștigând și acasă, și în deplasare. 2) Loc de formație - Echipa care ne reprezintă în Cupa UEFA. 3) Dă înapoi! - Valoros jucător al Victoriei - Alt jucător al Victoriei. 4) Tânăr și talentat fotbalist al Stelei - Echipă din Scornicești. 5) Refren - Simpatizat - E dublu! 6) Face pesul înapoi - Autorul golului care a calificat echipa Bordeaux în turul II al Cupei UEFA. 7) Urmează după o lovitură - Animale vesele. 8) Valorosul vârf de atac al dinamoviștilor și al naționalei - Forța europeanelor noastre, valorificată în goluri. 9) Cu vârf percutant - Una dintre culorile Stelei - Filozof italian ars pe rug. 10) Acțiune spectaculoasă a portarilor - Păsări răpitoare - Doctor. 11) Unite - Num 2-2 realizat de stelești cu Sparta Praga - Of, s-a răsturnat! 12) Dezacord - Siglă viticolă - Jucător militar. 13) Steaua - Tinerii introduși în echipă.

VERTICAL: 1) Echipă în Praga eliminată de stelești cu scorul general de 7-3. - Plasează unele lovituri înalte - Tine! 2) Fost portar rapidist - Atacant militar, în excelentă formă în meciurile din CCE. 3) Și din Est, și din Vest! - Teren ca-n basme - Cap la Rotariul 4) Atac incurcat! - Jucător din compartimentul decisiv. 5) Extremă dinamovistă - Localitate în Canada - Iute la început! 6) Localitate în Ardeal - Declarat de curând cel mai bun portar din lume. 7) Preparat din lapte - Careu! 8) Siglă statistică - Râu în Brazilia - Diminutivul lui Gabriel. 9) Unit! - Excelentul mijlocștelist. 10) Localitate în Suedia - Presări - La galeria! 11) Două localități în Japonia - Valoroșul portar al Victoriei - Vârfurile. 12) 999 plus... 1 - Apărător dinamovist. 13) Armata - Rezultat - Teșite.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
2												
3												
4												
5												
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												
13												

Diționar: OIV, ATCA, TOD, DCS, EIRU, NOL, ARAO

Revista Sport